

**הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכר
למליון**

הארי הדי

**פנמים נפלאים מתורתו של הצאנז
הפיצריה לייב צינץ זע"א
מפלאצק "המהרא"ל צינץ"**

**מכון להוצאה הדישה ומפוארת
של ספרי מוהרא"ל צינץ זע"א**

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

גיליון קנ"ח, פרשת אחרי תשפ"א

בקרובי אקדש - כשהצדיקים נענשים לומדים הרשעים מקל וחומר

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ (טז, א).
איתא במדרש תנחומא (ריש פרשתין): זה שאמר הכתוב (קהלת ט, ב) 'מקרה אקדך לצדיק וְלָרָשָׁע וְכוּ', עיין שם באורך (וב'מלא העומר' כאן).
וי"ל, כי אמר (לעיל י, ג) 'הוא אֲשֶׁר דָּבַר ה' לְאֹמֵר בְּקִרְבֵי אֶקְדָּשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶקְבֹּד'. והענין הוא, כי כבר אמר קהלת (ח, יד) שזהו שלב רשעים, נפתה על הרעה, במה שרואים צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים, ולזה לב הרשעים מלא הוללות, באמרם כי הכל במקרה ולא ה' פעל כל זאת חלילה. אך אם יראה שעונש הצדיקים בהשגחה פרטית אשר אין לתלות בטבע, מזה יראה כי עמקו מחשבותיו יתברך. ובודאי מה שמגיע לצדיקים כמעשה הרשעים, הוא לטוב להם, ב'שיקול א-ל דעות' אשר לו נתכנו עלילות.

והנה המה ראו מעשי ה' בבני אהרן אשר נכנסו שלמים ויצאו שרופים בשריפה נשמה וגוף קיים (תורת כהנים פרשת שמיני; שבת קיג, ב), וימותו גם שניהם, מזה התאמת היות העונש בהשגחה, וממנו ילמדו כל עונשי הצדיקים אשר הכל בהשגחה פרטיית לטוב להם.

וזה אומר 'אחרי מות שני בני אהרן' שמתו גם שניהם בפתע פתאום, ו'בקרבתם לפני ה' וימותו', אין ספק שאין לתלות הדבר במקרה מבלי כוונת משגיח על מעשה בני האדם, כאשר גזרה חכמתו יתברך ענוש לצדיקים האלה. לכן אמר 'אחרי מות שני בני אהרן', מאחר ששניהם מתו כאחד, אין ספק שלא בא בדרך מקרה, ועוד 'בקרבתם לפני ה' וימותו' מיד, אין זה רק בהשגחה מכוונת. ומזה יראה שאף המקריים המגיעים לצדיקים, אף שלא ניכר בין צדיק לרשע, מכל מקום יפול לב אדם עליו, אחר שראינו שפגע מידת הדין בקדושי עליון כאלה, מה שהיה בהשגחה מכוונת. וזהו הכוונה במה שאמר משה 'הוא אשר דיבר ה' לאמר בקרובי אקדש

ועל פני כל העם אכבד', במה שראו מיתה בהשגחה פרטית בצדיקים האלה, מזה יראו כי מיתת צדיקים אינה מקרית, רק השגחית, לכן 'על פני כל העם אכבד' לבל יפתה לבם שהעולם מנהג במקרה חס ושלום, ויראו כי הכל בהשגחה מכוונת. וזהו כוונת המדרש: זה שאמר הכתוב 'מקרה אחד לצדיק ולרשע', כאשר נראה שהכל כ'מקרה', לפי האמת הכל בהשגחה פרטית.

קומץ המנחה - פרשת אחרי

אהרן הכהן השאיר רושם מעבודת יו"כ לדורי דורות

וְהִיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם וְגו' וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה (טז, לד).
כיון שעשה אהרן את העבודה כולה לפי רצון השם, השאיר אחריו רושם וכוח לדורי דורות, שאפילו כשאין בית המקדש קיים יהא יום הכפורים מכפר.

"וְהִיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם" – עבודת יום הכפורים תהיה לכם לעולם לכפרה, משום "ויעש כאשר צוה ד'" – מכיון שעשה אותה אהרן, שהוא שורש כל הכהנים הגדולים, במידה כה רבה של קדושה וטהרות כאשר ציווה ה'.

מלא העומר

בתשובה מאהבה נעשים זדונות זכיות

כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תְּטַהְרוּ (טז, ב).

יש לומר, על דרך דאיתא בתשובה שנעשין זדונות זכיות, אך הוא בתנאי שתהיה תשובה מאהבה (יומא פו, ב). ומאן מפייס לדעת אם התשובה מאהבה מלב שלם, על זה אמר 'לפני ה' תטהרו', שהמחשבות אינם גלויות בלתי לה' לבדו.

'שיירי קומץ המנחה' - דרוש ב' לשבת נחמו

גאולת מצרים בזכות קבלת התורה

בכוחה של תורה לבטל כשפים, שכן נמשלה התורה למים (בבא קמא יז, א) ובמים אין כישוף יכול להתקיים (סנהדרין סז, ב), ולכן אי אפשר לשלוט על בני ישראל בכוחות החיצונים. וכך גם מבואר בזוהר (ח"ג קצג, א) שבזכות שקיבלו בני ישראל את התורה ואמרו 'נעשה', אינם חוששים משום עשייה שיכולים כל מכשפים שבעולם לעשות.

זה הביאור בתשובת ה' לשאלת משה (שמות ג, יא-יב) 'מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים', וה' השיבו 'בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה'. משה חשש שבני ישראל לא יוכלו לצאת ממצרים, כיון שהמצרים מנעו את יציאתם על ידי כשפים. אך ה' השיבו שבזכות התורה כשיעבדו את האלקים על ההר הזה, יתבטלו מהם כל הכשפים.

מלא העומר - פרשת בלק

על דרך דרוש

ביאור מדרש פליאה - מה היו חסרים - מעיל

היה לשון הרע ואמרינן בזבחים (פח, ב) דמעיל מכפר על לשון הרע - אמר ר' חנינא יבוא דבר שבקול ויכפר על דבר שבקול, וקטורת מכפרת על לשון הרע דתני דבי רבי ישמעאל על מה קטורת מכפרת על לשון הרע, יבוא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי, קשיא לשון הרע אלשון הרע וכו', לא קשיא הא בצניעא הא בפרהסיה (כלומר, מעיל מכפר על לשון הרע שבפרהסיה, וקטורת מכפרת על לש"ה שבחשאי). א"כ הם רצו לכפר על עצמם בקטורת, אבל כיון שחטאם היה בפרהסיה לא מהני קטורת אלא מעיל, ולכן לא נתכפר להם.

קומץ המנחה-שמיני

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ (טז, א).
ובמדרש רבי מני בשם ר' לוי בשביל ד' דברים מתו וכו', שנכנסו מחוסרי בגדים, וכי מה היו חסרים א"ר לוי מעיל היו חסרים וכתוב בה מיתה.
ותמה בתשובת ה' ש, הא כהנים הדייטים היו, ותיריך לפי מחשבתם שהם כהנים גדולים חסרי מעיל היו, והוא דחוק גדול, ועוד למה הזכיר רק 'מעיל'.

וי"ל דאמרינן בסנהדרין (נב, א) וכבר היו משה ואהרן מהלכין בדרך, ונדב ואביהוא מהלכין אחריהן, וכל ישראל אחריהן. אמר לו נדב לאביהוא: "אימתי ימותו שני זקנים הללו, ואני ואתה ננהיג את הדור". הרי שחטאם

פנינים על פרקי אבות

זו היא עצת החכם התנאי: אל תהיו כעבדים המשמשים על מנת לקבל פרס, כי אם כן, הלא שכרם יחשב כחוב, ועל חוב אי אפשר לקבל יותר כי זו ריבית. אבל אם תשמשו את הרב שלא על מנת לקבל פרס, הרי אין שכרם נזקף כהלואה, אלא יחשב כמתנה ותקבלו שכר כפול ומכופל.

האם יתכן דין ושלוש שאינם אמת?

על שלשה דברים העולם עומד על הדין על האמת ועל השלום (פ"א משנה יח).

התנא מזכיר את האמת כיסוד נפרד, ומדבריו מובן שיתכן שיהיו דין ושלוש אף על פי שאינם אמת. היתכן?

התשובה היא – כן! בגמרא נאמר 'כל הדין אמת לאמיתו? יש דין שהוא שקר ויש דין להקב"ה במעשה בראשית'. מהי אמת לאמיתו? יש דין שהוא שקר ויש דין שהוא אמת. גם הדין שהוא שקר – הוא אמת לגופו של הדין.

ונבאר: ראובן ושמעון באו אל הדיין, ראובן תובע משמעון מאה שקלים שהלווה לו, אך שמעון מכחיש וטוען "לא היו דברים מעולם!" לראובן אין עדים או ראיה לדבריו, ועל כן פסק הדיין כי שמעון פטור שכן הדין הוא שהמוציא מחבירו עליו הראיה.

האם הדין הזה הוא אמת? – אכן הדיין פסק לפי האמת, אבל יתכן שאכן ראובן הלוה את הכסף לשמעון אלא שאין על כך עדים. אך כיון שאין לו לדיין אלא מה שענינו רואות, הרי שדינו היה דין אמת. יתירה מזו, אם הדיין יפסוק שהוא חייב, הרי שלמרות שזו האמת, אבל הדין יהיה דין שקר!

רק במקרה אחד הדין הוא אמת גמורה, כששני הצדדים מספרים את אותו סיפור ואין האחד מהם שקרן, כך אמר הפסוק 'משפטי ה' אמת צדקו יחדיו' – אימתי משפטי ה' הם אמת? כשצדקו יחדיו – כששני בעלי הדינים צדיקים ובאים אל הדיין רק כדי לשאול מה עליהם לעשות.

גם השלום – אינו תמיד אמת, כי מותר לשנות מפני השלום.

לכן שנה התנא את שלושתם בנפרד, על הדין ועל האמת ועל השלום.

משום שהיה עניו זכה לתת התורה על ידו

משה קיבל תורה מסיני (פ"א, מ"א).

משה רבינו, הוא זה שזכה לקבל את התורה ולא אדם אחר זולתו, גם הרי סיני זכה שעליו תרד השכינה ותנתן התורה ולא על הר אחר זולתו. וכמסופר שהקב"ה פסל את כל ההרים שרצו שעליהם תינתן התורה, ובחר בהר סיני – הנמוך והשפל מכולם.

כך גם זכה משה הענו מכל האדם אשר על פני האדמה, להיות זה שיקבל את התורה ויתנה לישראל.

כך מתבארת המשנה, **משה קיבל תורה**, וזכה למדרגת קבלת התורה – **מסיני**, כלומר שהוא היה זהה לסיני שהיה השפל בכל ההרים, ולכן זכה שתנתן התורה על ידו, כי הוא היה הענו מכל האדם.

אם שכרם יחשב כמתנה תקבלו שכר כפול ומכופל

אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס (פ"א, מ"א).

כידוע 'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא'. טעמים רבים נאמרו בענין זה, אך ההסבר הפשוט הוא, משום שהקב"ה רוצה לתת לצדיקים שכר נצחי ושלם. אך שכר שינתן בעולם הזה, לא שייך שתהיה בו שמחה שלימה. שהרי כפי שהשני דואג מענייתו, כך העשיר מודאג מעשירותו, שמא יגרם לו נזק וכל דבר אחר שיגרם לו להפסד.

לכן הנהיג ה' לתת את שכר המצוות בעולם הבא, שם אין עצב וכל שעה בו מלאה קורת רוח. וכמאמר המשנה להלן 'יפה שעה אחת קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה'.

מעתה, אם נערוך חשבון כמה כביכול עלינו לקבל לאור ההמתנה מאז קיום המצוה ועד קבלת שכרה, הרי שהשכר לא יגדל. שהרי הוא בגדר הלוואה ועל הלוואה אין להוסיף מאומה, כדי שלא לעבור באיסור ריבית.

שונה היא מתנה, המקבל מתנה מחבירו, יכול להשיב לו לאחר זמן, אף מתנה בשווי כפול ומכופל.

פניני ישועות

ושבו תומכים לגבולם!

לאחר מספר ניסיונות לא מבוטל ולאחר שמיצה את כל האפשרויות נותר לרב אליקים רק לעסוק בסגולות, וכך מצא את עצמו הרב אליקים כשהוא פותח הוראת קבע למכון המהרא"ל צינץ ז"ע.

שבוע לאחר פתיחת הוראת הקבע מתקשר אחר מבני העשיר הלז, אל הרב אליקים, כשהוא מבקש להמשיך ולתמוך בכולל המפואר בו היה אביו המנוח תורם ללא הפסקה.

ראש הכולל מיודענו אפילו לא ניסה לשאול מה קרה פתאום? מדוע נזכר דווקא עכשיו? הן יודע הוא את התשובה, הרי פתח הוא הוראת קבע למכון הנפלא שמהדיר את ספרי המהרא"ל צינץ ז"ע.

הרב אליקים פ, הוא ראש כולל נכבד באחת מערי הדרום, עשרות אברכים בני עליה הוגים בתורה אצלו בבית המדרש, כשאת הכסף כמובן עליו להשיג מדי חודש בחודשו בכדי שיהיה לאברכים לתת אוכל לפי הטף.

בתקופת הקורונה אחד מהעשירים הגדולים מצרפת שתמכו בכולל שלו שבק חיים לכל חי, וככל שניסה לשכנע את בניו שימשיכו במסורת אביהם לתמוך בעשרות האברכים שבכוללו לא העלה דבר.

מכה קשה היא בשבילו, הן עשיר זה היה מעמודי התווך של כוללו וחלילה באם בניו לא יתמכו בו - ייתכן ויצטרך לשלח חלק מהאברכים למקום אחר.

ראש הכולל מיודענו אפילו לא ניסה לשאול מה קרה פתאום? מדוע נזכר דווקא עכשיו? הן יודע הוא את התשובה, הרי פתח הוא הוראת קבע למכון הנפלא שמהדיר את ספרי המהרא"ל צינץ ז"ע

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו